

emaArt / emaDisseny

Referents I i II

PERE PARRAMON

dilluns de 17.00 a 19.00 h (I) i de 19 a 21 h (II)

Aula 1

Un recorregut per les arts plàstiques, el disseny i l'arquitectura des de les acaballes del s. XVIII fins als nostres dies. A través dels seus protagonistes principals, agrupats en nuclis temàtics, realitzem un acostament als noms propis i els conceptes de referència de l'art i la cultura contemporània per tal d'oferir uns fonaments alhora rigorosos, amens i amb la vocació de desvetllar una reflexió constant.

Aquesta matèria, malgrat necessàriament especulativa i amb la vocació de bastir síntesis intel·lectuals sobre referències culturals clau de la contemporaneïtat, no es troba deslligada de la pràctica. Ben al contrari, mitjançant exemples emmarcats adequadament en els seus sistemes de pensament cerquem punts de partida aplicables al taller.

La metodologia de Referents I i II inclou sessions presencials on es treballa amb abundant material audiovisuals i textual, així com visites a exposicions, sortides culturals, conferències, etc., sempre des d'un punt de vista crític i interdisciplinari on l'art, el disseny i l'arquitectura no es poden deslligar de la política, la religió, la literatura o la filosofia.

Temari:

1. Primer curs (I)

1.1. El valor de l'art. | Creació, obra d'art o producció? Un recorregut històric pel concepte de creació, des dels grecs fins a l'actualitat. | El preu i el valor amb els excrements de Manzoni: dos conceptes diferenciats que condueixen a entendre la relació entre el fet artístic i el consens social. | L'art com a icona cultural i el poder dels referents: del cànon i allò clàssic a la provocació de Damien Hirst. | Art, modernitat i consum: la relació entre el capitalisme, la reiteració, el Modernisme i el Pop Art. | El misteri i l'inefable en la recepció de l'art.

1.2. Mirar des de l'urinari. L'art com a forma d'estimular noves mirades sobre la realitat. | La nova mirada: Marcel Duchamp. | El cop de navalla als ulls: Dalí i Gala –amb el curt *Un chien andalou* (Luis Buñuel, 1929) i el Documental *Gala* (Sílvia Munt, 2003). | El cinema vist per les avantguardes amb films de Léger, Duchamp, Ray, Artaud, Dulac, etc. | El cinema: narració clàssica i narració moderna. | El poder de la mirada: comentem els films *Rear Window* (Alfred Hitchcock, 1954), *Blow-Up* (Michelangelo Antonioni, 1966) i *L'inconnu du lac* (Alain Guiraudie, 2013).

1.3. L'art com a revolució. Neoclàssics i romàntics després de 1789, dels alligonaments col·lectius al desvetllament de l'individu (Friedrich, Runge, Delacroix, Géricault, Constable...). | El triomf de l'objectivitat: dels impressionistes a la invenció de Fry del postimpressionisme. | El Japó i el japonisme. | El constructivisme rus i la revolució russa. | Lectura de textos de Kant i Tetriakov.

1.4. Cementiris del s. XIX. A partir dels panteons, introducció a l'eclecticisme arquitectònic i cultural del s. XIX. | Dels *pompiers* a la doble moral de l'academicisme oficial. | Allò sobrenatural en la cultura científica de finals del s. XIX. | La modernitat i el monstre: la creació del Dr. Frankenstein com a monstre romàntic i el vampir com a monstre simbolista. | Relació entre el llenguatge literari, el cinematogràfic i l'art a tomb del *Dràcula*. | Temes de gènere: la dona morta segons Pilar Pedraza, el dandi segons Oscar Wilde, el Dorian Gray segons Camille Paglia... | L'esteticisme decadent dels moviments *fin de siècle*.

1.5. Del luxe a la cultura porqueria. | L'últim art de l'Antic Règim, el rococó, amb la seva aparent frivolitat, sobreviu en el present –ho analitzem a partir dels films *Marie Antoinette* (Sofia Coppola 2006) i *Barry Lyndon* (Stanley Kubrick, 1975), les adaptacions de *Liaisons dangereuses* (Choderlos de Laclos, 1782) i les posades en escena de Madonna. | L'Amèrica del Gran Gatsby. | La postmodernitat i la cultura de la brutícia i la lletjor. | La dissidència de l'*street art* i l'*underground*. | El *kitsch* i la cultura porqueria.

2. Segon curs (II)

2.1. L'art i el temps. | El temps suspès: a partir de les teories de Worringer sobre l'abstracció, els primers abstractes del s. xx i l'expressionisme abstracte, més l'abstracció en l'escultura. | El cas Pollock i el descobriment del procés. | El temps presentat: el *body art* i la *performance*, de la poètica d'Ono al patiment de Nebreda, passant pels extrems dels accionistes vienesos. | La presència d'Abramović. | El temps representat: de les estratègies clàssiques al film *Boyhood* (Richard Linklater, 2014).

2.2. El posicionament ètic. | El Pavelló de la República Espanyola en l'Exposició Internacional de París (1937). | La densitat del precursor: Goya. | La denuncia del realisme del s. XIX. (Courbet, Millet...). | La crítica social dels expressionistes, la modernitat de l'escola Bauhaus i l'art degenerat. | El fotoperiodisme i Susan Sontag. | El post-colonialisme. | El compromís amb un mateix i amb els altres: de les aranyes de Bourgeois als poemes de Cha, l'empatia de Badiola i Congost, Espaliú i la malaltia, Wilke i el problema de la bellesa... | Scott i el nou *outsider art*, amb el film *¿Qué tienes debajo del sombrero?* (Lola Barrera i Iñaki Peñafiel, 2006).

2.3. Del mínim al màxim. | El Fluxus de Beuys, Maciunas i Ono, l'art conceptual des de Nauman a la humilitat engrandida de Llena, el minimalisme i l'arte povera. | El paisatge: el land art de la segona meitat del s. xx i la seva relació amb el romanticisme de l'Escola del riu Hudson del s. XIX, els mons virtuals, els immaterials, els destruïts, els embolicats... | L'obra d'art total: de les muses a les classificacions contemporànies de les arts, la *Gesamtkunstwerk* wagneriana i els *Cremaster* de Barney.

2.4. La ciutat real i la ciutat imaginària. | La nova visibilitat i l'aglomeració de signes segons Benjamin. | Arquitectures fantàstiques en l'art occidental. | Germania i altres deliris totalitaris. | L'arquitectura efímera. | Les ciutats imaginàries i les ciutats mitificades. | La modernitat –aparent i camuflada– del ferro. | El gratacels i les megaestructures: des de l'Escola de Chicago a la literatura de J. C. Ballard. | Fugint de la urbs, la genealogia de Sullivan, Wright i Van der Rohe. | La ciutat al còmic. | Les dues Romes de *La grande bellezza* (Paolo Sorrentino, 2013) i *Sacro GRA* (Gianfranco Rosi, 2013).

2.5. La carn contemporània. | Una nova figuració després de dues guerres mundials: l'informalisme, el grup COBRA i els casos de Giacometti, Balthus, Bacon i Tàpies. | El cos com a camp de batalla (de gènere): les respostes a Pollock i Klein, les teories feministes de l'essència femenina a les diferències múltiples, les capes de Rivera, i de l'home hiperbòlic de Tom de Finlàndia a la vulnerabilitat de Hobson i les polítiques anals de Javier Sáez i Sejo Carrascosa. | La caiguda dels súper-herois: la *nova carn*, de Giger a Cronenberg, passant per Lynch i recordant precedents com Füssli i Blake | Reflexions a l'entorn del retrat.

PERE PARRAMON

pparramo@xtec.cat

www.pereparramon.com